

Marga Haas

PAREL DUIKEN

*52 bijbelse verrassingen
voor het hele jaar*

KokBoekencentrum Uitgevers • Utrecht

Ontwerp omslag: Bram Dijkstra | Vernuftige Werken
Opmaak binnenwerk: Mulder van Meurs

ISBN paperback 978 90 239 5445 3

ISBN e-book 978 90 239 5446 0

NUR 707

www.kokboekencentrum.nl

© 2018 KokBoekencentrum Uitgevers, Utrecht

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

*Baan voor de HEER een weg door de woestijn, effen in
de wildernis een pad voor onze God.*

Jesaja 40:3

Najaarsschoonmaak

De laatste weken word ik gedreven door een milde opruimwoede. Ik werk de foto boeken van de kinderen bij. Ik onderwerp de boekenkast aan een strenge selectie. Tussendoor blader ik stapels supermarkt magazines door, knip recepten uit die ik wil bewaren en gooi de tijdschriften bij het oud papier. En van oude opdrachten en interviews kunnen de verslagen en aantekeningen best weg. Heerlijk.

Heerlijk, ja. Maar het verbaast me ook. Wat is het ineens dat al het overbodige mijn werkkamer uit moet, het huis uit moet? Was er een kritische grens bereikt en reageer ik daarop? Aan de tijd van het jaar zal het niet liggen – opruimen is meer iets van het voorjaar.

Toch klopt het. ‘Baan voor de HEER een weg door de woestijn, effen in de wildernis een pad voor onze God,’ schrijft Jesaja. Een tekst die in de tijd van advent, de tijd van verwachting zeer op zijn plek is. Ik zie het levendig voor me. Baan een weg, effen een pad – verwijder alle obstakels, zorg ervoor dat er de mogelijkheid is om intrede te doen, maak plaats voor de komst van het kerstkind. Maak ruimte, maak ruimte, maak ruimte. Dat is waartoe je hier opgeroepen wordt.

Nu zal God zich niet laten tegenhouden door een stapel AllerHandes. Maar wel door allerlei ouds dat ik wil vasthouden, niet weg durf te doen of waar ik me aan gehecht heb. Uitspraken van anderen over mij, die aan me blijven kleven. De verwachtingen die ik van mezelf heb, de beelden van mezelf die ik moet waarmaken. Het voortdurende gevoel dat ik moet bewijzen dat ik de moeite waard ben. Wil ik dat het kerstkind intrede doet in mijn leven, zal ik er ruimte voor moeten maken. Wil ik dat God een serieuze rol speelt in mijn bestaan, dan zal ik tijd en aandacht moeten reserveren. Wil ik voor een tijd een plaats zijn van God, dan moet ik leeg worden van andere dingen.

Advent – tijd voor een inwendige najaarsschoonmaak!

*En Maria zeide: Zie, de dienstmaagd des Heren;
mij geschiede naar uw woord.*

Lucas 1:38 (NBG)

Uw wil geschiede

‘Uw wil geschiede.’ Ik bid het in de kerk vaak op de automatische piloot mee. Maar als je erover gaat nadenken, betekent het nogal wat. Úw wil geschiede. En niet de mijne. Het zijn slechts drie woorden, maar oef, wat een slecht verteerbare boodschap voor een mondige, ontwikkelde en eigenwijze eenentwintigste-eeuwer!

Maar, in alle onrust van mijn leven, hoe weet ik wat mijn wil is en wat de wil van God is? Hoe moet ik onderscheiden wat ik wél kan willen, omdat het in lijn staat met de wil van God, en wat ik moet loslaten? Over zeven eeuwen heen geeft de mysticus Meester Eckhart mij een antwoord. Je hebt zelf een meetinstrument om dat onderscheid te maken, schrijft hij. En dat is je gevoel van innerlijke vrede. Als je iets wílt, ben je blijkbaar niet in vrede met het verloop van je leven nu. Je wilt het anders dan het gaat. Vrede heb je alleen als je leven loopt zoals jij wilt. Of nee, anders: vrede heb je alleen als jij wilt dat je leven loopt zoals het loopt. ‘Onvrede in jezelf ontstaat altijd uit eigenwilligheid,’ schrijft hij. ‘Of je dat nu merkt of niet.’

Hij heeft een punt. Innerlijke vrede is niet mogelijk als je iets wílt, als je met ontevreden gevoelens je ogen richt op dat wat (nog) niet is of nooit geweest is. Of,

positief gesteld: voorwaarde voor innerlijke vrede is dat je kunt ontvangen wat zich hier en nu aandient.

Bedoelt Meester Eckhart met ‘de wil van God’ dat God macht heeft over ons leven en tot in de kleinste details bepaalt wat er gebeurt? Nee. Hij laat zien: waar onze wil is, kan God niet zijn. En Eckhart moedigt ons aan om onze wil op te geven en zo in onszelf ruimte te maken om vervuld te worden van en door God. Hij bedoelt: als je leeft in en met en bij God, kan er geen onvrede zijn, want in God is zuiver vrede. Als je voelt dat je iets wilt en dus onvrede in je hebt, dan ben je blijkbaar niet helemaal in en bij en met God.

Maria gaat ons voor op deze weg van je leeg maken voor God. ‘Mij geschiede naar uw woord’ is haar antwoord op de boodschap van de engel die haar vertelt een kind te zullen krijgen van de Allerhoogste. Zij maakt ruimte voor God in zichzelf en wordt dan van God vervuld. Letterlijk en figuurlijk draagt zij zijn vrucht.

Hij heeft oog gehad voor mij, zijn minste dienaar.

De Heer wil ik dienen.

Lucas 1:48 en 38

De minste dienaar

‘Hij heeft oog gehad voor mij, zijn minste dienaar,’ zingt Maria in haar loflied. Het roept wrevel bij mij op. Is dat niet een beetje té nederig? Waarom zou je je zo klein maken? Jezelf ‘dienaar’ noemen vind ik al heel wat. Ik heb tenminste geen zin om ten dienste te staan van iets of iemand anders. Laat mij mijn eigen leven maar leiden. Ik ben geen slaaf! En dan maakt Maria daar nog eens ‘minste dienaar’ van. Een ander vindt het misschien mooi, maar ik snap daar echt helemaal niets van.

Zoals altijd: waar ik weerstand voel, daar zit iets. ‘Ik ben geen slaaf!’ roep ik verontwaardigd uit. Maar is dat zo? Leef ik vrij en zonder enige slavernij? Hm... Ik houd best vaak rekening met wat ik denk dat anderen denken en doe dingen zó, dat ik denk dat zij het goed zullen vinden. Ik denk ook vaak dingen die ervoor zorgen dat ik me beter voel dan een ander. En ik probeer nogal eens mijn gelijk te krijgen. Als ik niet oplet, ben ik dus behoorlijk dienstbaar, eigenlijk – aan mijn behoefte aan bevestiging, aan mijn hoogmoed, aan mijn trots.

Eigenlijk is de vraag niet *of* ik dienstbaar wil zijn of niet, maar: *aan wie of wat* ik dienstbaar wil zijn. Aan wie wil ik gehoorzaam zijn, naar welke stem wil ik luiste-

ren? Naar de stem in mij die wil dat ik me vergelijk met anderen? Naar de strenge stem die mijn gedrag langs een ethische meetlat legt? Naar de stem die precies weet wat wel en niet door de beugel kan volgens anderen?

Het is Maria die me op weg helpt. Een paar verzen voordat ze haar loflied zingt, zegt ze namelijk: ‘De Heer wil ik dienen.’ Maria weet dat ze moet kiezen. Er zijn vele stemmen waar ze naar zou kunnen luisteren, maar nu zegt ze: al die andere stemmen mogen tot zwijgen komen; ik luister alleen naar God.

Als ik mezelf beter bekijk, moet ik bekennen dat ik altijd ten dienste sta aan iets – angst, mijn verlangen gelijk te krijgen of iets anders. Als ik dan toch dienstbaar ben, kan ik dan maar niet beter een diepe innerlijke buiging maken voor het leven zelf? Kan ik dan niet beter ruimte maken voor God? Als ik érgens kans maak om niet tot slavernij te vervallen, maar om vrij te zijn – dan dáár.

Hem verscheen in een droom een engel van de Heer.

Matteüs 1:20

Dubbel verborgen

Hoe vaak loop ik God mis? Die vraag komt bij me op als ik het begin van het kerstverhaal in Matteüs lees. Maria is zwanger, maar niet van Jozef. Hij overweegt haar te verstoten, maar in een droom zegt een engel van God hem om haar juist tot vrouw te nemen. En dat doet hij ook.

Ik heb het zo vaak gelezen of gehoord, dat ik de woorden kritiekloos naar binnen laat glijden. Maar als ik erover nadenk, is het eigenlijk maar vreemd. Jozef worstelt met een kanjer van een probleem. Het gaat hier om een zaak die je eigen levensloop en die van een ander bepaalt. Bovendien spelen, naar ik aanneem, gekwetstheid, pijn, teleurstelling en onbegrip een rol. Je hoopt echt dat je van dit soort kwesties in je leven niet al te veel te verstouwen zult krijgen.

Dan stuurt God een engel om Jozef de weg te wijzen. Maar die komt niet op klaarlichte dag, zodat Jozef zeker weet en niet kan ontkennen dat hij hier werkelijk met een engel Gods van doen heeft. Nee, de engel verschijnt hem in een droom. God wijst Jozef de weg, maar verbergt zich op eminente wijze. Dubbel. Achter de engel, die ook nog eens in de versluisdheid van een droom langskomt.

Als God in dit verhaal al zo dubbel verborgen optreedt, hoe verstoort Hij zich dan in mijn leven? Waar en hoe en door wie is Hij voor mij tegenwoordig? Hoe wijst Hij mij de weg? Hoe zorg ik ervoor dat ik zijn subtiele hintjes niet meer mis?